

Назив студијског програма	РЕЛИГИЈА У ДРУШТВУ, КУЛТУРИ И ЕВРОПСКИМ ИНТЕГРАЦИЈАМА
Самостална високошколска установа у којој се изводи студијски програм	Универзитет у Београду
Високошколска установа у којој се изводи студијски програм	Универзитет у Београду
Образовно-научно/образовно-уметничко поље	ИМТ (поље друштвено-хуманистичких наука)
Научна, стручна или уметничка област	теологија, филозофија, социолошке науке, историјске науке, правне науке, економске науке, политичке науке.
Врста студија	мастер академске студије
Обим студија изражен ЕСПБ бодовима	120 ЕСПБ
Стручни назив, скраћеница	мастер религиолог
Дужина студија	2 године (четири семестра)
Година у којој је започела реализација студијског програма	-
Година када ће започети реализација студијског програма (ако је програм нов)	2012/2013.
Број студената који студира по овом студијском програму	-
Планирани број студената који ће се уписати на овај студијски програм	30
Датум када је програм прихваћен од стране одговарајућег тела (навести ког)	13. јула 2011. год, Сенат Универзитета у Београду
Језик на коме се изводи студијски програм	српски језик
Година када је програм акредитован	-
Web адреса на којој се налазе подаци о студијском програму	www.bg.ac.rs

Стандард 1. Структура студијског програма

Студијски програм садржи елементе утврђене законом.

Друштва, културе или цивилизације никада није било без неке религије. Све прогнозе „о смрти Бога“ и „крају религије“ показале су се нетачне. Човек је по својој природи *homo religiosus*. Религија трајно остаје универзалан феномен сваког људског друштва и историје. Свако тумачење било које културе, друштва, историје и људске личности, изван религијског контекста, увек је крње и дефектно. Тежње савременог човека за свеопштом „еманципацијом“ света и човека од Бога и религије на крају се завршавају, по свој прилици, свеопштом дезинтеграцијом човека. Научна борба против религије завршила се трансформацијом саме науке у религију. Нововековни сукоб науке и религије, разума и вере, ума и срца проузроковао је својеврсну патологију и разума и религије. Апсолутизација разума (науке) и његова тежња ка самодовољности, данас је то видљиво, има несагледиве негативне последице. Знање без вере постаје окрутно и сурово, вера без знања (науке) често слепа и магијска. Човекова отуђеност од Бога увек се завршава отуђењем човека од човека и човека од природе. Човекова тежња за слободом од Бога завршава се потчињеношћу човека стихијама овога света.

Данас се у модерној Европи трага за новим односом Цркве и државе, религије и науке, знања и вере, разума и срца. Уместо конфронтације, која је карактеристична за неколико претходних векова, сада се тражи дијалог и сарадња. Увиђа се да ово нису појмови који се искључују већ да су комплементарни и међузависни. Процес европских интеграција све више прати захтев за екуменским и интеррелигијским дијалогом, за рестаурацијом и реафирмацијом религијских и хришћанских вредности у друштву. Све је мање оних који религију третирају негативно и све више оних који сматрају да разум мора да потражи свој ослонац у великим религијским традицијама, а и религија да се ослања на разум као изузетан дар којим је Бог обдарио човека.

Код нас се током пола века о религији могло говорити само на негативан начин. Код многих је то створило уверење и дилему: Бог или слобода, напредак (прогрес, модернизација) или религија, грађанско или верско, европеизација или христијанизација. И даље многи протерују Бога из историје а веру свде, у најбољем случају, на приватно осећање. Деловање Цркве и верских заједница изван храмова и црквених порти за неке је готово кривично дело. Такве поларизације парализују друштво у целини искорењују га из предања и историје и успоравају његов развој. Радикални секуларни антирелигиозан дух често условљава појаву религиозног ексклузивизма, ригоризма и фундаментализма. У таквој атмосфери преусмерава се смер историјског кретања и уместо да се живот усмерава према будућности, он се окреће према прошлости.

Свеукупни живот свих народа на Балкану и Европи прожима нека религија или истовремено више њих. Духовну, културну и политичку историју, било којег од њих, немогуће је у целини разумети без религије. Ако бисте европске народе „очистили“ од религије, истргли бисте из њих оно што је есенцијално - ону

покретачку силу у њима. Зато уколико се жели интегрално, целовито образовање, то нужно подразумева и религијско образовање. Данас у државним школама у Србији постоји верска настава као изборни предмет. Она је углавном професионалног карактера. Зато велики број људи, верујућих и неверујућих, сматра да им је поред тога неопходно и неко елементарно познавање различитих религија света. На овим просторима, и широм света се прожимају многе религије. Зато се све више говори о религијском плурализму, самим тим, и религиозном релативизму што изазива велике дилеме, страхове и недоумице. У кибернетичком универзуму сваком човеку доступне су све религије и културе, у свакој може да партиципира, свакој да припада делимично или у потпуности а да због тога не може бити као личност дискриминисан.

Све ово нам указује да постоје бројни едукативни, културолошки и цивилизацијски разлози за организовањем једног **интердисциплинарног студија о улози религија у савременим друштвима Европе и света.**

Студијски програм „**Религија у друштву, култури и европским интеграцијама**“ има међународни карактер. Студије су намењене образовању у области друштвено-хуманистичких наука. Студије садрже седам обавезних, пет изборних предмета, и трају четири семестра. Током летњег и зимског семестра на првој години студија, и летњег семестра на другој години студенти слушају интензивну наставу у Београду. Предавачи су професори са Универзитета у Београду, Универзитета у Триру, Универзитета у Лондону. Професори са поменутих универзитета ће гостовати и држати своја предавања на Универзитету у Београду. Четврти семестар подразумева рад са ментором и писање завршног рада. Професори са Универзитета у Београду биће ментори при изради радова, а професори са других Универзитета могу бити чланови комисије. Студенти су у обавези да слушају предавања током прва три семестра, учествују у вежбама, пишу семинарске радове и завршни рад.

Завршним радом стиче се 25 ЕСПБ, а кандидат бира ментора, професора са Универзитета у Београду, зависно од теме коју ради. Комисија за одбрану рада може бити мешовитог састава, састављена од домаћих и страних професора, или само од једних.

Звање које се стиче након положених свих испита и одбрањеног завршног рада јесте **мастер религиолог (120 ЕСПБ).**

Диплому потписује ректор Универзитета у Београду.

Структура:

Студијски програм садржи следеће **обавезне предмете:**

1. Јудаизам (8 ЕСПБ)
2. Хришћанство (12 ЕСПБ): [*Православна црква* (први семестар, 4 ЕСПБ), *Католичка црква* (други семестар, 4 ЕСПБ), *Протестантске цркве* (трећи семестар, 4 ЕСПБ)]
3. Ислам (8 ЕСПБ)

4. Психологија религије (8 ЕСПБ)
5. Библијско-патристичко наслеђе и савремени свет (8 ЕСПБ)
6. Византија и Европа (8 ЕСПБ)
7. Правни положај Цркава и верских заједница у Европи (8 ЕСПБ)

Студијски програм садржи следеће **изборне предмете**:

8. Философија религије (5 ЕСПБ)
9. Социологија религије (5 ЕСПБ)
10. Ислам у Европи (5 ЕСПБ)
11. Религија и средства масовне комуникације (5 ЕСПБ)
12. Хришћанство и европске интеграције (5 ЕСПБ)
12. Мале верске заједнице и нови религијски покрети (5 ЕСПБ)
14. Религија, културно и секуларно наслеђе (5 ЕСПБ)
15. Религија и економија (5 ЕСПБ)
16. Азијске религије (5 ЕСПБ)
17. Религија и туризам (5 ЕСПБ)
18. Политикологија религије (5 ЕСПБ)

19. Стручна пракса (10 ЕСПБ)

20. Завршни рад (25 ЕСПБ)

Садржај:

Карактер овог студијског програма јесте да се интердисциплинарно и компаративно расветли феномен религије и њена улога у друштву, култури и савременим процесима европских и светских интеграција.

Код нас до сада није постојао ниједан сличан програм. Религији се приступало парцијално и једнострано, само из угла појединих научних дисциплина. У нашем образовном систему о религији се говорило најчешће идеолошки, дуго времена искључиво на негативан начин што је имало несагледиве негативне последице на научне и образовне процесе у Србији. Ово је први програм који религији неће приступити само са конфесионалних позиција, већ ће се тај феномен сагледавати из углова различитих научних дисциплина које се баве религијом.

Идентитет европских друштава у великој мери одређивале су и одређују поједине религије, и то у тој мери да се природа европских друштава и њихов развој не могу разумети без познавања религијских феномена.

Овај студијски програм треба да допринесе међурелигијском и међуцрквеном дијалогу на тај начин што ће студенти који заврше ове студије постати компетентни да у таквом дијалогу учествују и да га даље воде. Кандидати који заврше овај студијски програм моћи ће знатно да допринесу побољшању квалитета верске наставе у државним школама, као и унапређењу знања о религијама на самом Универзитету.

Кандидати који буду завршили ове студије биће стручно квалификовани да правно тумаче положај Цркве и верских заједница у савременој Европи, и моћи ће компетентно да говоре о положају религија у процесу европских интеграција. Наша земља има потребу (посебно Министарство спољних послова) за стручњацима из

области религије (нпр. амбасадори и саветници у Ватикану и у највећемо броју исламских земаља).

Многе световне науке (попут историје, философије, књижевности, социологије, права, економије, филологије, политичких наука,...) не могу се разумети без познавања религија, то значи да ће овај студијски програм омогућити кандидатима да буду компетентни стручњаци из појединачних научних области и тиме допунити и продубити своја сазнања.

У нашем друштву религија је присутна у медијима, болницама, војсци и другим институцијама. Да би ово присуство било квалитетно и на одговарајући начин, неопходни су компетентни стручњаци. Њих до сада није било и они треба да се формирају управо кроз овај студијски програм.

Савремена Европа настоји да се традиционалан сукоб између Цркве и државе, Цркве и друштва, да се ова конфронтација замени кооперацијом, сарадњом, дијалогом. За успешан дијалог између секуларног и религијског аспекта европског друштва неопходни су компетентни, образовани и утемељени стручњаци.

Овај програм ће свакако омогућити стварање компетентних стручњака који ће бити у стању да артикулишу дијалог између савременог секуларизма и либерализма с једне стране и хришћанског и религиозног наслеђа Европе, с друге.

Познато је да религија има велики утицај на људско здравље. Овај феномен код нас такође није свестрано истраживан. Исти је случај и по питању културног, образовног и поклоничког туризма. У оквиру изборних предмета, студенти који буду похађали овај студијски програм биће у прилици да о томе више сазнају и своја знања касније примене у овим областима.

Методe:

Програм има интердисциплинарни карактер, настава је интерактивна и одвија се на српском језику. Поред теоријско-сазнајних садржаја, кандидати кроз вежбе истражују поједине проблеме путем Интернета, архивске грађе, посете црквама и верским заједницама, владиним и невладиним организацијама које се баве одређеним питањима које покрива и овај студијски програм, и различитим другим релевантним институцијама. Вежбе чине саставни део обучавања кандидата у којима проверавају стечено знање на предавањима, износе своје резултате пред професорима и осталим колегама. Такође, студенти су у могућности да обаве и стручну праксу, као волонтери, у следећим институцијама: Министарству вера и дијаспоре, Министарству спољних послова, на Правном, Богословком, Филозофском и Факултету политичких наука, као и у туристичким организацијама које се баве верским туризмом и поклоничким путовањима. Овим се стичу услови за припремање и израду завршног, мастер рада.

Вредност овог програма је у остваривању међуниверзитетске сарадње, могућности да студенти усавршавају своје знање у конкретним наставним активностима, да чују различита гледишта од професора и експерата у овој деликатној области рада, да упознају професоре из различитих земаља, из региона и шире, и са њима размењују своја искуства и успоставе сарадњу.

Евиденција: Публикација установе (у штампаном или електронском облику, сајт институције)- Прилог 1.1; Правилник о доношењу студијских програма – Прилог 1.2; Одлука Сената о доношењу студијског програма – Прилог 1.3;

Стандард 2. Сврха студијског програма

Студијски програм има јасно дефинисану сврху и улогу у образовном систему, доступну јавности.

Осим општих знања о феномену религије, њеном утицају на друштво и културу у Европи, кандидати ће овим темама приступати интердисциплинарно и компаративно, и упознати се и продубити своја сазнања о међурелигијском и међуверском дијалогу, о правном положају Цркава и верских заједница у савременој Европи, положају религије у процесу европских интеграција и биће оспособљени да артикулишу дијалог између савременог секуларизма и либерализма с једне стране и хришћанског и религиозног наслеђа Европе с друге. На основу тако стечених знања кандидати стичу способност да на компетентан начин говоре о улози религије у савременом друштву, сагледавају могуће проблеме и имају интердисциплинарни приступ овом феномену, што је један од основних циљева овог студијског програма.

Програм пружа студентима професионално и примењиво знање за препознавање и анализу одређених појава у друштву која су повезана са религијом, затим да воде успешан дијалог између секуларног и религијског аспекта у савременим европским друштвима. Ово образовање их, такође, квалификује да учествују у пројектима које организују разне владине и невладине организације које се баве управо истраживањем наведених питања.

Евиденција: Публикација установе (у штампаном или електронском облику, сајт институције)- **Прилог 1.1**

Стандард 3. Циљеви студијског програма

Студијски програм има јасно дефинисане циљеве.

Циљ студијског програма је да кандидати стекну образовну основу и конкретна знања о феномену религије, њеној улози у савременом друштву, култури и процесима европских и светских интеграција, кроз компаративан и интердисциплинаран приступ. Студије су тако замишљене да студентима обезбеде унапређење знања о религијама, о верској настави; дају припрему неопходну за праћење и компетентно учествовање и анализирање међурелигијског и међуцрквеног дијалога, правно тумачење положаја Цркава и верских заједница у савременој Европи, анализу секуларног и религијског аспекта савременог европског друштва.

Стицање знања на програму и предвиђена квалификација стиче се и кроз наставу коју ће изводити професори са различитих универзитета у региону и шире и поделити са студентима своје непосредно искуство које имају у земљама из којих долазе.

Евиденција: Публикација установе (у штампаном или електронском облику, сајт институције)- Прилог 1.1

Стандард 4: Компетенције дипломираних студената

Савладавањем студијског програма студент стиче опште и предметно-специфичне способности које су у функцији квалитетног обављања стручне, научне и уметничке делатности.

Савладавањем студијског програма „**Религија у друштву, култури и европским интеграцијама**“ студент стиче следеће опште способности:

- овладавања традиционалним и савременим методама интердисциплинарног истраживања и писања радова;
- укључивања у истраживачке процесе;
- развоја критичког мишљења и оригиналних истраживачких приступа;
- комуникације и сарадње у домаћем и међународном окружењу.

Савладавањем студијског програма студенти стичу следеће предметно-специфичне способности:

- стичу знања о феномену религије, њеној улози у савременом друштву, култури и процесима европских и светских интеграција;
- стичу знања о окружењу у коме проучавају настанак и развој религија, њихову интеракцију са различитим друштвеним појавама и кризама, однос државе и Цркве, секуларног и верског у Европи;
- стичу знања о међурелигијском и међуцрквеном дијалогу;
- из целине тог сазнајног оквира кандидати усвајају онај ниво знања и компетенција која им омогућују да се баве непосредно стручним радом у виду препознавања, описа, и стручне анализе конкретне друштвене ситуације;
- савладавањем студијског програма кандидати стичу довољно знања за наставак усавршавања и бављење науком.

Евиденција : Додатак дипломи - Прилог 4.1

Стандард 5: Курикулум

Курикулум студијског програма садржи листу и структуру обавезних и изборних предмета и модула и њихов опис.

Мастер академске студије „**Религија у друштву, култури и европским интеграцијама**“ трају четири семестра (120 ЕСПБ). Кандидат слуша и полаже 7 обавезних предмета.

Студијски програм садржи следеће **обавезне предмете**:

1. Јудаизам (8 ЕСПБ)
2. Хришћанство (12 ЕСПБ): [*Православна црква* (први семестар, 4 ЕСПБ), *Католичка црква* (други семестар, 4 ЕСПБ), *Протестантске цркве* (трећи семестар, 4 ЕСПБ)]
3. Ислам (8 ЕСПБ)
4. Психологија религије (8 ЕСПБ)
5. Библијско-патристичко наслеђе и савремени свет (8 ЕСПБ)
6. Византија и Европа (8 ЕСПБ)
7. Правни положај Црква и верских заједница у Европи (8 ЕСПБ)

Студијски програм садржи следеће **изборне предмете**:

8. Философија религије (5 ЕСПБ)
9. Социологија религије (5 ЕСПБ)
10. Ислам у Европи (5 ЕСПБ)
11. Религија и средства масовне комуникације (5 ЕСПБ)
12. Хришћанство и европске интеграције (5 ЕСПБ)
13. Мале верске заједнице и нови религијски покрети (5 ЕСПБ)
14. Религија, културно и секуларно наслеђе (5 ЕСПБ)
15. Религија и економија (5 ЕСПБ)
16. Азијске религије (5 ЕСПБ)
17. Религија и туризам (5 ЕСПБ)
18. Политикологија религије (5 ЕСПБ)
19. стручна пракса (10 ЕСПБ)
20. Завршни рад (25 ЕСПБ)

Од понуђених изборних курсева студент има могућност да из четири изборна блока у којима је укупно 11 изборних предмета изабере пет предмета. Тим избором студенти већ показују своје интересовање за посебну тему завршног мастер рада. Студенти бирају два изборна предмета током првог летњег семестра, и три изборна предмета у другом и трећем семестру. Током тог периода студенти су обавезни да учествују на вежбама са одговарајућим презентацијама са темама по сопственом избору, у оквиру изборног блока.

Четврти семестар је највећим делом посвећен припреми и изради **завршног мастер рада** у сарадњи са изабраним ментором и члановима комисије (који могу бити домаћи и страни предавачи по избору).

Након завршеног четвртог семестра и одбрањеног мастер рада кандидат стиче предвиђених 120 ЕСПБ бодова и академски назив **мастер религиолог**.

Током студијског програма студенти су обавезни да одслушају и положи укупно 7 обавезних и пет изборних предмета, обаве стручну праксу и израде и одбране завршни - мастер рад. Током првог семестра студенти имају три обавезна предмета и два изборна (понуђена су два блока изборних предмета из којих студент бира по један предмет). У другом и трећем семестру студенти имају по два обавезна и три изборни предмет. У другом или трећем семестру студенти треба да обаве стручну праксу. Четврти семестар је предвиђен за писање и одбрану завршног мастер рада.

У Стандарду 1. дати су наслови предмета и сваки од њих има свој општи али и конкретан садржај који непосредно припрема студенте да се на целовит начин баве било непосредно практичним радом или да се даље усавршавају на докторским студијама.

Табела 2. Структура курикулума студијског програма

<i>РБ</i>	<i>Студијски програм/Изборно подручје-модул</i>	<i>Почетни семестар</i>	<i>Број ЕЦТС</i>	<i>Часова наставе</i>
1	Религија у друштву, култури и европским интеграцијама	1	120	855

Табела 3. Изборност и класификација предмета

Мастер академске студије									
Озн	Назив	Укупно ЕСПБ	Број изб. ЕСПБ	% Изб. (>= 20%)	%АО (око 20%)	%ТМ (око 20%)	%НС (око 30%)	%СА (око 30%)	%СС (око 0%)
	Религија у друштву, култури и европским интеграцијама	120	3417	41.67	6.00	12.00	12.00	70.00	0

Категорије предмета:

- АО - Академско-општеобразовни предмети (А)
- ДХ - Друштвено хуманистички
- МД - Медицински предмети
- НС - Научно, односно уметничко-стручни предмети (Ц)
- СА - Стручно-апликативни предмети (Д)
- СС - Стручно, односно уметничко-стручни предмети
- ТМ - Теоријско-методолошки предмети (Б)
- ТУ - Теоријско уметнички
- УМ – Уметнички

Табела 5.1А. Распоред предмета по семестрима и годинама студија за студијски програм другог нивоа студија

Табела 5.2 Спецификација предмета

Студијски програм садржи следеће **обавезне предмете**:

1. Јудаизам (8 ЕСПБ)
2. Хришћанство (12 ЕСПБ): [Православна црква (први семестар, 4 ЕСПБ), Католичка црква (други семестар, 4 ЕСПБ), Протестантске цркве (трећи семестар, 4 ЕСПБ)]
3. Ислам (8 ЕСПБ)
4. Психологија религије (8 ЕСПБ)
5. Библијско-патристичко наслеђе и савремени свет (8 ЕСПБ)
6. Византија и Европа (8 ЕСПБ)
7. Правни положај Црква и верских заједница у Европи (8 ЕСПБ)

Студијски програм садржи следеће изборне предмете:

8. Философија религије (5 ЕСПБ)
9. Социологија религије (5 ЕСПБ)
10. Ислам у Европи (5 ЕСПБ)
11. Религија и средства масовне комуникације (5 ЕСПБ)
12. Хришћанство и европске интеграције (5 ЕСПБ)
13. Мале верске заједнице и нови религијски покрети (5 ЕСПБ)
14. Религија, културно и секуларно наслеђе (5 ЕСПБ)
15. Религија и економија (5 ЕСПБ)
16. Азијске религије (5 ЕСПБ)
17. Религија и туризам (5 ЕСПБ)
18. Политикологија религије (5 ЕСПБ)

Табела 5.2А Спецификација стручне праксе

Табела 5.2Б Спецификација завршног рада

Табела 5.3 Изборна настава на студијском програму

Табела 5.4. Листа предмета на студијском програму другог нивоа, по типу предмета

Табела 5.5. Извештај о структури студијског програма

Евиденција: Књига предмета (у документацији и на сајту институције)-**Прилог 5.2,** Одлука о прихватању студијског програма од стране стручних органа високошколске установе-**Прилог 5.3** Одлука о формирању Програмског савета студијског програма, Прилог 5.4 Распоред часова

Стандард 6: Квалитет, савременост и међународна усаглашеност студијског програма

Студијски програм је усклађен са савременим светским токовима и стањем струке, науке и уметности у одговарајућем образовно-научном, односно уметничко-образовном пољу и упоредив је са сличним програмима на иностраним високошколским установама, а посебно у оквиру европског образовног простора.

Студијски програм „Религија у друштву, култури и европским интеграцијама“ је усклађен са савременим домаћим и светским стањем науке, струке и трендовима у истраживању религије и упоредив је са сличним програмима на иностраним високошколским установама, а посебно у оквиру европског образовног простора. Конкретно, он је по суштини и садржају сагласан са више од три акредитована програма иностраних високошколских установа европског образовног простора, као и са акредитованим програмима на глобалном нивоу.

Студијски програм је усаглашен са европским стандардима у погледу услова уписа, трајања студија, стицања дипломе и начина студирања, чиме је омогућена мобилност студената и наставника у европском образовном простору. Од великог броја сличних програма мастер академских студија на европским и универзитетима у свету наводимо следеће:

На Стенфорду, <http://www.stanford.edu/dept/relstud/gradprogram.html#masters>

На Јејлу, <http://www.yale.edu/religiousstudies/>

На Оксфорду, <http://www.theology.ox.ac.uk/prospective-students/graduate/master-of-studies-mst-in-study-of-religions.html>

На Кембриџу, <http://www.divinity.cam.ac.uk/>

На Абердину, <http://www.abdn.ac.uk/prospectus/pgrad/>
<http://www.findamasters.com/search/CourseDetails.aspx?CID=2835>

Кардифу, <http://www.cardiff.ac.uk/share/>

Дараму, <http://www.dur.ac.uk/theology.religion/postgrad/taughtdegrees/>

Калифорнијски унив., <http://www.religion.ucsb.edu/>

Вирџинија, <http://artsandsciences.virginia.edu/religiousstudies/graduate/index.html>

Нотингем, http://pgstudy.nottingham.ac.uk/postgraduate-courses/theology-and-religious-studies-masters-ма_23.aspx

Отава, <http://www.cla-srs.uottawa.ca/eng/program3-srs.html>

Њујорк, <http://religiousstudies.as.nyu.edu/page/grad>

Фордхам,

http://www.fordham.edu/Academics/Colleges_Graduate_S/Graduate_Profession/Graduate_School_of_R/index.asp?WT.mc_id=gre

и многи други.

Евиденција: Документација о најмање три акредитована иностраних програма, са којим је програм усклађен –Прилог 6.1,2,3;

Стандард 7: Упис студената

Високошколска установа у складу са друштвеним потребама и својим ресурсима уписује студенте на одговарајући студијски програм на основу успеха у претходном школовању и провере њиховог знања, склоности и способности.

Поред општих услова за упис на мастер академске студије који су прописани у складу са Законом о високом образовању на програм мастер академских студија – „**Религија у друштву, култури и европским интеграцијама**“ могу се уписати:

1. кандидати који су претходно остварили 180 ЕСПБ бодова на основним академским студијама
2. Уз молбу са образложењем зашто се конкурише (мотивационо писмо) и кратком биографијом, подносе диплому о завршеном факултету са просечном оценом
3. Кандидати се позивају на интервју
4. Редослед кандидата за упис у прву годину мастер академских студија утврђује се на основу: 1) опште просечне оцене остварене на претходно завршеним студијама; 2) квалитета мотивационог писма; 3) интервјуа.

Кандидати се уписују по коначној ранг листи. На програм се у једној школској години може уписати максимално 30 студената.

Евиденција: Конкурс за упис студената-Прилог 7.1, Решење о именовању комисије за пријем студената-Прилог 7.2А, Одлука о именовању чланова програмског савета – Прилог 7.2Б, Услови уписа студената (извод из Статута институције, или други документ)-Прилог 7.3

Стандард 8: Оцењивање и напредовање студената

Оцењивање студената врши се непрекидним праћењем рада студената и на основу поена стечених у испуњавању предиспитних обавеза и полагањем испита.

Оцењивање студената врши се непрекидним праћењем рада студената и на основу поена стечених у испуњавању предиспитних обавеза и полагањем испита.

Током школске године врши се континуирано праћење и оцењивање ангажовања студената.

Укупно ангажовање студента састоји се од:

1. активне наставе (предавања, вежбе, практикуми, семинари, практична настава, менторска настава, консултације, презентације, пројекти и сл.);
2. самосталног рада;
3. колоквијума и тестова;
4. испита;
5. израде завршног рада;
6. добровољног рада у локалној заједници, организованог од стране Универзитета, на пројектима од значаја за локалну заједницу;
7. других облика ангажовања, у складу с општим актом високошколске установе (стручна пракса и сл.).

Рад студента у савладавању појединог предмета континуирано се прати током наставе и изражава се у поенима. Испуњавањем предиспитних обавеза и полагањем испита студент може остварити 100 поена. Студијским програмом утврђује се сразмера поена стечених у предиспитним обавезама и на испиту.

Од укупног броја поена, најмање 30, а највише 70 поена мора бити предвиђено за активности и провере знања у току семестра (предиспитне обавезе). Успех студента на испиту изражава се оценама: 10 - одличан-изузетан; 9 - одличан; 8 - врло добар; 7 - добар; 6 - довољан; 5 - није положио.

Оцена на испиту се формира збиром пондерисаног броја поена остварених у свим облицима наставних обавеза. На испит може изаћи студент који је задовољио све прописане предиспитне обавезе утврђене планом извођења наставе, у складу са Законом и статутом Универзитета. Позитивна оцена се, по правилу, стиче уколико су све наставне обавезе оцењене позитивно. Испити могу бити теоријски и практични, а полажу се, у складу са студијским програмом, само у писменом облику, само усмено, или писмено и усмено.

Испит из истог предмета може се полагати највише три пута у току школске године. Изузетно, студент коме је преостало један неположени испит из студијског програма уписане године има право да тај испит полаже у накнадном испитном року до почетка наредне школске године.

Студије се завршавају полагањем свих предвиђених испита и испуњавањем осталих студијских обавеза и израдом и јавном одбраном мастер рада.

Сваки предмет из студијског програма исказује се бројем ЕСПБ бодова, а обим студија изражава се збиром ЕСПБ бодова. Збир од 60 ЕСПБ бодова одговара просечном укупном ангажовању студента у обиму 40-часовне радне недеље током

једне школске године. Предмети су једносеместрални, тако да збир од 30 ЕСПБ бодова одговара просечном укупном ангажовању студента у обиму 40-часовне радне недеље током једног семестра.

Евиденција: Правилник о полагању испита – Прилог 8.1
Књига предмета, - (у документацији и на сајту институције)-Прилог 5.2,

Стандард 9: Наставно особље

За реализацију студијског програма обезбеђено је наставно особље са потребним научним, уметничким и стручним квалификацијама.

За извођење наставе на седам обавезних и 11 изборних модула ангажовано је 16 наставника са 6 факултета Универзитета у Београду (Филолошки факултет (три), Филозофски факултет (један), Правни факултет (два), Православни богословски факултет (четири), Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију (један), Факултет политичких наука (два), а остали професори су са следећих универзитета:

Универзитет у Новом Саду, Департман за географију, туризам и хотелијерство, Природно-математички факултет (један)

Универзитет у Триру, Институт за европско уставно право (један)

Универзитет у Лондону, Департман за Блиски и Средњи исток, Школа за оријенталне и афричке студије (један)

Табела 9.1. Научне, уметничке и стручне квалификације наставника и задужења у настави

Проф. др Јелена Ердељан
проф. др Љубомир Максимовић
проф. др Богољуб Шијаковић
проф. др Зоран Крстић
проф. др Иринеј Буловић
проф. др Сима Аврамовић
проф. др Дарко Танасковић
проф. др Жарко Требјешанин
проф. др Зорица Томић
проф. др Слободан Самарцић
проф. др Герхард Роберс
проф. др Јури Стојанов
проф. др Борис Беговић
проф. др Радосав Пушић
проф. др Снежана Бесермењи
проф. др Мирољуб Јевтић

Табела 9.2. Листа наставника ангажованих на студијском програму

Табела 9.3 Збирни преглед броја наставника по областима, и ужим научним или уметничким областима ангажованих на студијском програму

Табела 9.4 Извештај о броју наставника

Табела 9.5 Извештај о броју сарадника

Евиденција:

Копије радних књижица наставног особља ангажованог на студијском програму-
Прилог 9.1: Проф. др Јелена Ердељан; проф. др Радован Биговић, проф. др Богољуб Шијаковић, проф. др Зоран Крстић, проф. др Иринеј Буловић; проф. др Сима Аврамовић; проф. др Дарко Танасковић; проф. др Жарко Трeбјешанин; проф. др Зорица Томић; проф. др Слободан Самарцић; проф. др Борис Беговић; проф. др Радосав Пушић; проф. др Мирољуб Јевтић

Правилник о начину и поступку стицања звања –**Прилог 9.2**

Сагласност високошколске установе на рад наставника на другој високошколској установи: **Прилог 3:** Филолошки факултет , Филозофски факултет , Правни факултет , Православни богословски факултет, Факултет политичких наука. Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију, Универзитет у Новом Саду. Одлуке о избору гостујућих наставника: проф. др Герхард Роберс, проф. др Јуриј Стојанов. Уговор о ангажовању проф. Максимовић

Књига наставника ангажованих на студијском програму-**Прилог 9.5** , Доказ о јавној доступности података о наставницима и сарадницима (публикација или сајт институције)-
Прилог 9.6 Правилник о учешћу научноистраживачких установа у остваривању дела наставе Прилог 9.7 Правилник о ангажовању емеритус професора.

Стандард 10: Организациона и материјална средства

За извођење студијског програма обезбеђују се одговарајући људски, просторни, техничко-технолошки, библиотечки и други ресурси који су примерени карактеру студијског програма и предвиђеном броју студената.

За извођење студијског програма обезбеђени су одговарајући људски, просторни, техничко-технолошки, библиотечки и други ресурси који су примерени карактеру студијског програма и предвиђеном броју студената. То су учионице 8 и 16 Универзитета у Београду и библиотека и читаоница Универзитетске библиотеке "Светозар Марковић".

Универзитетска библиотека "Светозар Марковић" поседује довољан број библиотечких јединица које су релевантне за извођење студијског програма. Сви предмети студијског програма су покривени одговарајућом доступном уџбеничком литературом, училима и помоћним средствима који су расположиви на време и у довољном броју за нормално одвијање наставног процеса. Обезбеђена и одговарајућа информациона подршка. Ресурсима универзитетског рачуноског центра (РЦУБ) може се приступити преко локалне бежичне мреже (WiFi) која покрива зграду и двориште Ректората и са удаљеног места коришћењем приступног сервера. Техничка опремљеност савременим училима и рачунарском опремом и интранет мрежом је задовољавајућа. Универзитет и факултети поседују библиотеке и читаонице и обезбеђују за сваког студента место у сали.

Материјална средства програма обезбеђују се из школарине и из евентуалних донација.

Табела 10.1 Листа просторија са површином у високошколској установи у којој се изводи настава на студијском програму

Табела 10.1.А Листа објеката са површином у високошколској установи у којој се изводи настава на студијском програму

Табела 10.2 Листа опреме за извођење студијског програма

Табела 10.3 Листа библиотечких јединица релевантних за студијски програм

Табела 10.4 Покривеност обавезних предмета литературом (књигама, збиркама, практикумима..., које се налазе у библиотеци или их има у продаји)

Евиденција: Доказ о поседовању информационе технологије, броја интернет прикључака и сл.-Прилог-10.2

Стандард 11: Контрола квалитета

Контрола квалитета студијског програма спроводи се редовно и систематично путем самовредновања и спољашњом провером квалитета.

Провера квалитета студијског програма се спроводи редовно и систематично путем самовредновања и спољашњом провером квалитета. Анкетирање студената на Универзитету у Београду и појединим факултетима примењује се већ више година. Провера квалитета студијског програма се спроводи:

- анкетирањем студената на крају наставе из датог предмета,
- анкетирањем студената о организацији испита и објективности наставника на испиту.
- анкетирањем дипломираних студената – мастера при додели диплома о квалитету студијског програма и логистичкој подршци студијама. (осим тога се процењује и комфор студирања, рад логистичких служби, библиотеке, комуникативност, тачност, љубазност административног особља)

За праћење квалитета студијског програма на Универзитету у Београду именована је Комисија за контролу квалитета, са задатком да спроводи редовно и систематично праћење реализације студијског програма. Поред поменуте Комисије и Програмски савет, Веће за студије при Универзитету и Сенат Универзитета у Београду су такође надлежни за праћење реализације студијског програма, с обзиром да се све одлуке од значаја за студијски програм донесе на нивоу ових органа.

Табела 11. 1. Листа чланова комисије за контролу квалитета.

Евиденција: Извештај о резултатима самовредновања студијског програма –
Прилог 11.1, Јавно публикован документ – Политика обезбеђења квалитета-
Прилог 11.2, Правилник о уџбеницима-**Прилог 11.3**

Извод из Статута установе којим регулише оснивање и делокруг рада комисије за квалитет – **Прилог 11.4,** Одлука о формирању Програмског савета студијског програма

Стандард 12: Студије на даљину

Студијски програм заснован на методама и технологијама образовања на даљину подржан је ресурсима који обезбеђују квалитетно извођење студијског програма. Високошколска установа може организовати студијски програм на даљину за сваку област и свако образовно-научно и образовно-уметничко поље, ако наставни садржај, подржан расположивим ресурсима, може квалитетно усвојити кроз студије на даљину и ако се обезбеђује исти ниво знања дипломираних студената, иста ефикасност студирања и исти ранг (квалитет) дипломе као и у случају уобичајеног начина реализације студијског програма.

Студијски програм мастер академских студија „**Религија у друштву, култури и европским интеграцијама**“ није предвиђен за извођење на даљину.